

گزارش حضور
 موسسه نمايشگاه‌های فرهنگي ايران
 در شصت و چهارمين
 نمايشگاه بين المللي كتاب بلگراد

۲۰۱۹

۱۰۰۰

موسسه نمايشگاه‌های فرهنگي ايران
 در شصت و چهارمين
 نمايشگاه بين المللي كتاب بلگراد
 گزارش حضور
 ۱۰۰۰

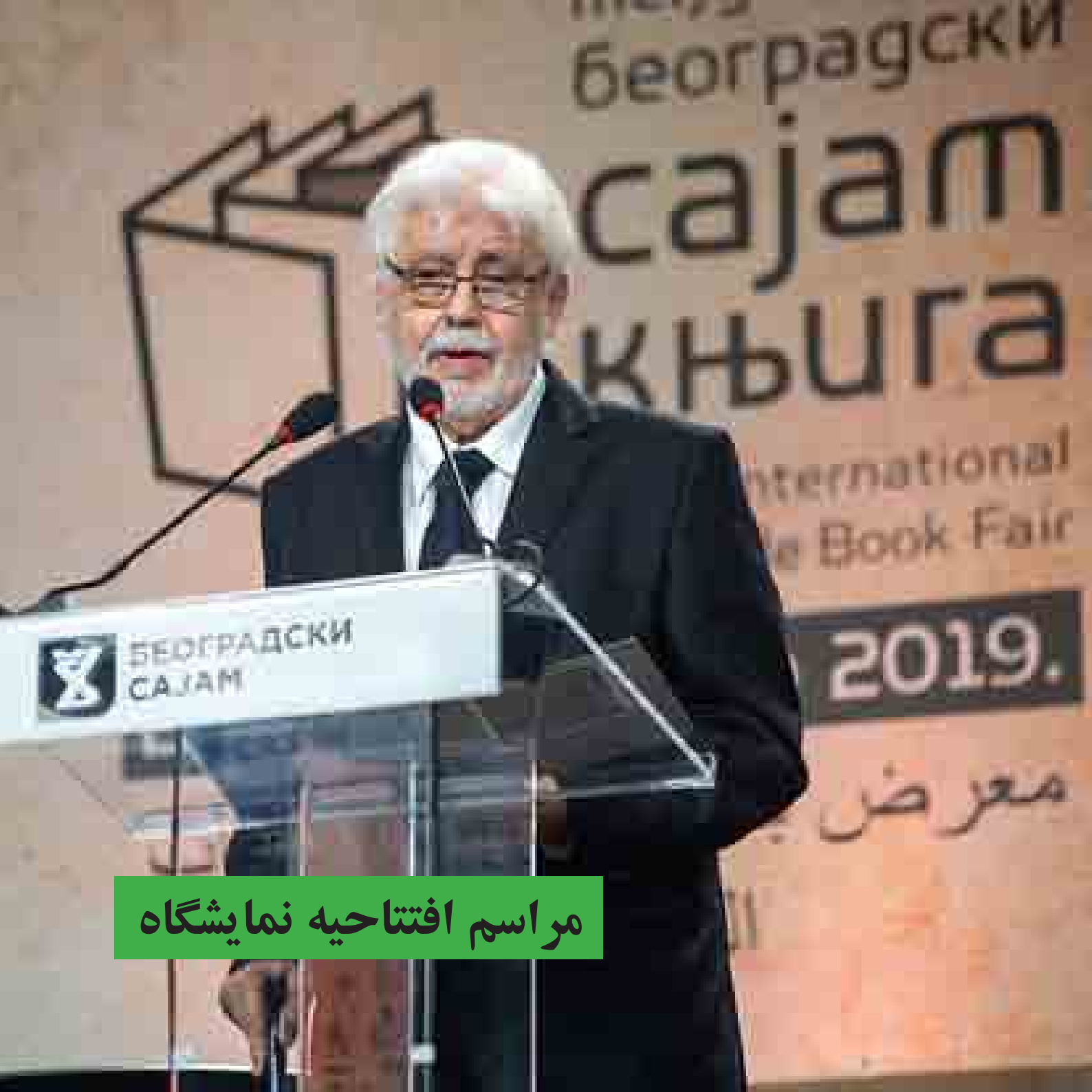
گزارش حضور موسسه نمايشگاه‌هاى
فرهنگى ايران در شصت و چهارمين
نمايشگاه بين المللى كتاب
صربستان (بلگراد)

۲۸ مهر تا ۵ آبان ماه ۱۳۹۸
20 - 27 Oct. 2019

تهیه و تدوین: حسین علی سبزه
زیرنظر: قادر آشنا
طراح و صفحه آرا: وحید توکلی
بخش خارجی موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران

مراسم افتتاحیه نمایشگاه

شصت و چهارمین نمایشگاه بین المللی کتاب بلگراد روز ۲۰ اکتبر ۲۰۱۹ (۲۸ مهرماه ۱۳۹۸) رسماً افتتاح شد. نمایشگاه کتاب امسال به طور رسمی توسط آقای «میلووان ویتزوویچ» نویسنده صربی و یکی از مفاخر فرهنگی این کشور افتتاح شد. وی سخنرانی خود را با این جمله آغاز کرد: در ابتدا کلمه بود و کلام با خدا بود و کلام خدا بود. وی گفت: «اینگونه است که کتاب مقدس رمز و راز خلقت و وجود را در نخستین قسمت توضیح می دهد. خدا کلام را به انسان هدیه داد و کلام، انسان را به خدا ارجاع داده است.

«میلووان ویتزوویچ» نویسنده صرب در این مراسم با اشاره به اهمیت نمایشگاه گفت: ارزش کتاب از تمامی مجسمه ها، بناها و مقبره ها بیشتر است چرا که کتاب بنای یادبودی را در قلب کسی که آن را خوانده است می سازد.

«هائیم آل حاج علی» مدیر نمایشگاه بین المللی کتاب قاهره نیز به نمایندگی از مصر که میهمان ویژه نمایشگاه بین المللی کتاب بلگراد است، طی سخنانی با قدردانی و تشکر از دعوت صربستان از مصر، به اهمیت کتاب که فرهنگ های مختلف را به مردم آشنا می کند، اشاره کرد.

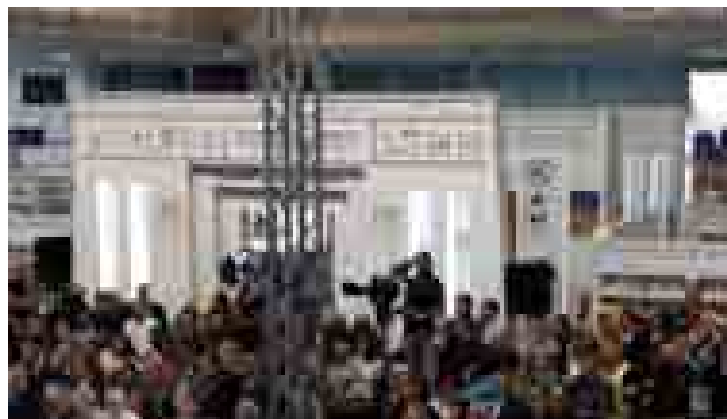
وی همچنین گفت که مصر دارای تمدن قدیمی است که به قدرت کتاب اعتقاد دارد و سلام گرمی از «نیل» برای همه دوستداران کتب در صربستان ارسال می کند.

مدیر نمایشگاه کتاب قاهره افزود: مصر یکی از قدیمی ترین تمدن ها بود که کلمه نوشتاری را می دانست

و امروز یکی از مهمترین نمایشگاه های کتاب در جهان و برجسته ترین در منطقه عرب زبان است. نمایشگاه کتاب قاهره در طول برگزاری دو هفته ای خود، بیش از سه میلیون بازدیدده کننده دارد و میزبان حدود ۱۲۰۰ ناشر و بیش از ۱۴۰۰ رویداد فرهنگی می باشد.

در پایان سخنان خود، هاتم آل حاج علی گفت: این کتاب باید راهی برای شروع همکاری باشد و مبادله ادبی باید پلی برای ایجاد ارتباط پایدار بین دو ملت و فرهنگ های آنها باشد. در این مراسم وزیران فرهنگ صربستان و مصر حضور داشتند. شایان ذکر است در مراسم افتتاحیه « حسین ملا عبد اللهی » سفیر جمهوری اسلامی ایران در صربستان و «مهدی شیرازی» رایزن فرهنگی ایران در بلگراد حضور داشتند.

میهمان ویژه نمایشگاه

میهمان ویژه این دوره از نمایشگاه کشور جمهوری مصر بود. این کشور در فضایی به مساحت ۱۰۰ مترمربع در سالن شماره یک حضور داشت. برای ساخت غرفه از معماری سنتی مصر و بر روی دیواره‌ها از خطوط هیروگلیف استفاده شده بود. حدود ۴۸۰ عنوان کتاب به زبان عربی در غرفه مصر به نمایش گذاشته شده بود. «هاتم آل حاج علی» مدیر نمایشگاه بین‌المللی کتاب قاهره سخنران ویژه مراسم افتتاحیه بود. کشور مصر برنامه‌هایی نیز در طول برگزاری نمایشگاه به‌ویژه خارج از نمایشگاه پیش‌بینی کرده بود. در هشت روز برگزاری نمایشگاه این کشور به‌جز روز اول که افتتاح غرفه میهمان ویژه با حضور وزیران فرهنگ کشور صربستان و مصر بود عملاً برنامه‌ای در محل غرفه نداشتند.

مهمان ویژه سال آینده

در مراسم اختتامیه نمایشگاه، نمایندگان کشور مصر که به عنوان مهمان ویژه در نمایشگاه حضور داشتند، ضمن ابراز رضایت از کیفیت نمایشگاه امسال از دست اندرکاران برگزاری شصت و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد قدردانی نمودند.

در ادامه کشور «رومانی» به عنوان مهمان ویژه دوره بعدی نمایشگاه کتاب بلگراد معرفی شد و سفیر این کشور در صربستان نشان مهمان ویژه را دریافت کرد. در این مراسم اهدای جوایز به ناشرین برتر و انتخاب بهترین آثار عرضه شده در نمایشگاه نیز برگزار شد.

در این دوره از نمایشگاه نمایندگان و ناشرانی از کشورهای ایران، آلمان، اتریش، سوئیس، چین، روسیه،

مقدونیه شمالی، رومانی، کرواسی، مونته نگرو، ترکیه، بلاروس، مراکش، الجزایر، تونس، مصر، آلبانی و ... حضور داشتند.
شصت و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد در ۸ روز برگزاری این نمایشگاه حدود ۵۰۰ ناشر داخلی و بیش از ۶۰ ناشر خارجی در فضایی به مساحت ۳۰ هزار متر مربع به ارائه و معرفی آخرین آثار و دستاوردهای خود پرداختند.

فعالیت های غرفه

معرفی غرفه جمهوری اسلامی ایران

موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران با همکاری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بلگراد در غرفه‌ای به مساحت ۲۴ متر مربع در نمایشگاه امسال حضور داشتند. در این دوره از نمایشگاه بیش از ۴۰۰ عنوان کتاب در حوزه‌های کودک و نوجوان، ادبیات، دفاع مقدس، شعر، ایران‌شناسی، هنر و دین در معرض دید عموم قرار گرفت. شایان‌ذکر است حدود ۱۰۰ عنوان کتاب رایزنی به زبان صربی ترجمه شده است که در این دوره عرضه می‌شد. از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در این دوره از نمایشگاه می‌توان به امضا تفاهم‌نامه تبادل غرفه بین دو نمایشگاه، رونمایی از کتاب قصه‌های مجید به زبان صربی با حضور نویسنده کتاب، دیدار و نشست دانشجویان فارسی‌آموز دانشگاه بلگراد با هوشنگ مرادی کرمانی، نشست مشترک مرادی کرمانی با نویسندگان صربی، رایزنی با ناشران صربستان جهت تبادل رایت، معرفی صنعت نشر ایران به زبان صربی و انگلیسی، معرفی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و دعوت از ناشران خارجی برای حضور در این نمایشگاه و معرفی طرح‌های حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اشاره کرد.

بازدید سفیر جمهوری اسلامی ایران در صربستان از غرفه ایران

«حسین ملاعبداللهی» سفیر جمهوری اسلامی ایران در صربستان قبل از آغاز مراسم افتتاحیه شصت و چهارمین نمایشگاه بین المللی کتاب بلگراد از غرفه ایران دیدار کرد. در این دیدار «مهدی شیرازی» رایزن فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در صربستان و «حسینعلی سبزه» نماینده موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران توضیحاتی در خصوص غرفه ایران برای ایشان دادند. آقای ملاعبداللهی نیز ضمن بازدید از حضور پررنگ موسسه و رایزنی فرهنگی در این دوره از نمایشگاه قدردانی و تشکر کرد در این دیدار که هوشنگ مرادی کرمانی نویسنده مشهور کشورمان نیز که برای رونمایی کتاب قصه های مجید که به صربی ترجمه شده بود در این نمایشگاه حضور داشت ضمن خیرمقدم اظهار امیدواری کردند که مناسبات فرهنگی به ویژه در حوزه تبادل رایت و ترجمه آثار متقابل ادبی بین دو کشور هر چه بیشتر صورت پذیرد.

رونمایی از ترجمه صربی کتاب «قصه‌های مجید»

مراسم رونمایی از ترجمه صربی «قصه‌های مجید» با حضور نویسنده کتاب، هوشنگ مرادی کرمانی، در نمایشگاه کتاب بلگراد با استقبال مخاطبان صرب همراه شد. در این مراسم که در یکی از سالن‌های کنفرانس رسمی شصت و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد برگزار شد، علاوه بر نویسنده، مترجم و ناشر صربی کتاب و همچنین رایزن فرهنگی ایران در بلگراد سخنرانی کردند.

ابتدا «مهدی شیرازی» رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بلگراد، در سخنانی علاوه بر معرفی جایگاه هوشنگ مرادی کرمانی در ادبیات ایران و همچنین روند ترجمه و انتشار کتاب «قصه‌های مجید» او در صربستان، به روند و پیشینه ترجمه متقابل آثار دو کشور، اشاره و آرزو کرد که این روند رو به رشد باشد و افزایش یابد. همچنین هوشنگ مرادی کرمانی در سخنانی که توسط الکساندر دراگوویچ، مترجم کتاب او، برای حاضران ترجمه می‌شد، گفت: «مجید» ۴۵ سال پیش که من ۳۰ ساله بودم، متولد شد و کم‌کم همراه من پیر می‌شود. او به روند خلق «قصه‌های مجید» اشاره کرد و گفت: من نویسنده رادیو ایران بودم و نزدیک عید نوروز بود که از قدیمی‌ترین عیدهای جهان است. روز اول بهار که سبزه‌ها درمی‌آیند، بزغاله‌ها خوشحال می‌شوند، بلبلان چهچه می‌زنند و طبیعت بیدار می‌شود، ما جشن می‌گیریم. برنامه‌های رادیو و تلویزیون هم در این جشن سیزده

روزه باید شاد باشند تا خستگی یک سال کار و یک زمستان سخت و طولانی را به در کنند.

مرادی کرمانی اظهار کرد: وقتی پیشنهاد تولید «قصه‌های مجید» را دادم که بچه یتیمی است که با مادر بزرگش زندگی می‌کند، رییس رادیو به شدت مخالفت کرد و گفت ما نمی‌خواهیم شادی عید مردم را با یک بچه یتیم که قهرمان اصلی یک داستان است، تلخ کنیم. من خیلی تلاش کردم که یکی از داستان‌ها را به دست رییس رادیو برسانم که بخواند. وقتی موفق شدم، او به جای آن که اشکش سرازیر شود، کلی خندید و همین باعث شد که قصه‌ها به رادیو راه یابند؛ زیرا من از دیدگاه طنز، موقعیتی غمگین را تصویر کرده بودم. به قول منسوب به ارسطو، در هر تراژدی یک طنز خوابیده است و در هر طنز و شوخی هم یک وجه غم‌انگیز و جدی وجود دارد.

او در ادامه گفت: در نهایت، قصه‌هایی که قرار بود فقط برای پنج روز اول عید تولید شود، با استقبال و پیگیری مخاطبان تا پنج سال در هر آخر هفته از رادیو پخش شد. حتی پس از انقلاب اسلامی ایران از من دعوت شد که آن را ادامه دهم؛ در حالی که ۹۰ درصد برنامه‌ها اجازه پخش و اجرا نیافتند.

نویسنده «قصه‌های مجید» افزود: حدود ۱۶۰-۷۰ داستان درباره این بچه یتیم داشتم که ۳۸ تا را انتخاب کردم و کتاب شد، مردم استقبال کردند، به ۱۰-۱۲ زبان ترجمه شد، یک سریال خیلی موفق

هم از آن ساخته شد که جزء خاطرات مردم ایران شد. این سریال که فیلم‌هایی هم از آن درآمد، به زبان انگلیسی زیرنویس شده است که امیدوارم به زبان صربی هم زیرنویس شود تا برای مردم صربستان هم بتواند پخش شود.

او همچنین با یاد کردن از مرحوم محسن سلیمانی، رایزن فرهنگی پیشین ایران در بلگراد، از همه کسانی که در فرآیند انتشار این کتاب و معرفی این بچه ۴۵ ساله به جامعه صربی تلاش کردند، تشکر کرد. در ادامه «پتار آربوتینا» مدیر انتشارات اسلوژبنی گلاسینیک (ناشر اثر) در سخنانی با اشاره به ویژگی‌های آثار ادبیات کودک، گفت: برخی آثار این حوزه، نه تنها برای کودکان، بلکه برای بزرگسالان هم قابل استفاده هستند. کتابی مثل «قصه‌های مجید» به ما نشان می‌دهد که طنز تراژیک چقدر می‌تواند آموزنده باشد. او افزود: کتاب‌هایی مثل «قصه‌های مجید» در صربستان بیشتر باید ترجمه شوند، چراکه بچه‌های ما بیشتر به ادبیات کودک غربی علاقه دارند، زیرا بیشتر عرضه و در نتیجه مدل‌سازی و شخصیت‌سازی شده‌اند. این در حالی است که بچه‌های ما به الگوهای نیاز دارند که از آن‌ها بتوانند چیز یاد بگیرند. برای این منظور هم

شخصیت‌های الگویی باید به آنها معرفی شوند که برای آنها بتوانند باورپذیر باشد. البته که «مجید» از این دست شخصیت‌ها است.

سپس الکساندر دراگوویچ (صلاح)، مترجم کتاب «قصه‌های مجید» به زبان صربی، در سخنانی درباره تجربه خواندن این قصه‌ها با دختر هشت‌ساله‌اش و واکنش مثبت او که به انگیزه‌ای برای ترجمه این کتاب تبدیل شد، سخن گفت.

الکساندر دراگوویچ تاکنون بیش از ۲۰ عنوان کتاب از زبان فارسی به صربی ترجمه کرده است و به‌عنوان یکی از بهترین مترجمان در این زمینه به شمار می‌آید. وی سردبیر نشریه نور به زبان صربی است که بیش از ۲۰ سال است توسط رایزنی فرهنگی ایران در بلگراد چاپ و منتشر می‌شود. وی همچنین مترجم کتاب «شطرنج با ماشین قیامت» است که سال گذشته در این نمایشگاه رونمایی شد. لازم به ذکر است ترجمه و انتخاب داستان‌های قصه‌های مجید دو سال به طول انجامید.

شایان‌ذکر است داستان‌های منتخب قصه‌های مجید توسط رایزنی فرهنگی سفارت ج.ا.ایران به زبان صربی ترجمه و توسط انتشارات اسلوژبنی کلاسیک در قالب طرح تاپ به چاپ رسیده است.

دیدار مرادی کرمانی با دانشجویان فارسی آموز دانشگاه بلگراد

در حاشیه حضور ایران در شصت و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد، نشست صمیمانه دانشجویان زبان فارسی دانشگاه بلگراد با حضور نویسنده معاصر، هوشنگ مرادی کرمانی در محل دانشکده زبان‌های خارجی دانشگاه بلگراد برگزار شد.

در این نشست «هوشنگ مرادی کرمانی» نویسنده، «مهدی شیرازی» رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بلگراد، «سعید صفری» استاد زبان فارسی دانشگاه بلگراد و «حسین علی سبزه» مسئول غرفه موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران در نمایشگاه کتاب بلگراد حضور داشتند. این نشست با استقبال گرم و پرشور دانشجویان زبان فارسی دانشگاه بلگراد روبرو شد.

در ابتدای این برنامه «سعید صفری» استاد زبان فارسی دانشگاه بلگراد توضیح مختصری درباره جایگاه این رشته و علاقه دانشجویان به زبان فارسی بیان داشت.

در ادامه نشست یکی از دانشجویان فارسی آموز دانشگاه بلگراد زندگینامه و آثار داستانی مرادی کرمانی را به زبان صربی برای حاضرین در جلسه قرائت کرد.

مرادی کرمانی در سخنانی گفت: من به شما احترام می‌گذارم که زبان فارسی یاد می‌گیرید. می‌دانید که یکی از پایه‌های آشنایی با یک کشور و فرهنگش، آموزش زبان آن است. شما با زبانی آشنا می‌شوید که دست کم پنج‌هزار سال تاریخ دارد. پس به جهان زبان فارسی خوش آمدید. امیدوارم دفعه بعد که به اینجا می‌آیم، آن قدر خوب فارسی یاد گرفته باشید که به هیچ ترجمه‌ای نیاز نباشد.

این نویسنده افزود: من چند بار به بنیاد سعدی در تهران رفته‌ام. آنجا بیشتر دانشجویان زبان فارسی که مقام می‌آوردند، دانشجویان صرب هستند. اینجا هم من مهمان شما هستم و هم شما مهمان من. آثار من به ۳۰ زبان دنیا ترجمه شده است اما مهمان واقعی کسی است که آن‌ها را به زبان فارسی بتواند بخواند. هوشنگ مرادی کرمانی نیز در این دیدار به کارکرد زبان فارسی و گسترش واژه‌های محلی اشاره کرد و گفت: اهمیت آموزش زبان از طریق نوشتن و خواندن داستان است و برای شناخت بهتر فرهنگ جوامع، آموختن زبان آن‌ها ضروری است.

استراحت کنند. من در نور باریکی که از یک منفذ از سمت خیابان می آمد باید سطر به سطر کتابم را می خواندم، چون آن را کرایه کرده بودم و صبح باید تحویلش می دادم. از طرفی، وقتی کتابی دستم بود، نمی توانستم نخوانمش و بخوابم.

مرادی کرمانی که چند ساعت پس از مراسم رونمایی ترجمه صربی کتابش، «قصه های مجید» در جریان شصت و چهارمین نمایشگاه کتاب بلگراد، در دانشکده ادبیات بلگراد سخن می گفت، سپس با لحنی طنز و اجرایی روایی، داستان «ناظم» را از مجموعه «قصه های مجید» به گونه ای برای حاضران تعریف کرد که مرز تجربه شخصی و روایت داستانی در آن مشخص نبود.

در پایان نشست دانشجویان از بیان طنزگونه مرادی کرمانی به وجد آمده بودند و با تشویق های مکرر این نویسنده جلسه به پایان رسید.

امضاء تفاهم نامه همکاری نمایشگاه های کتاب تهران و بلگراد

در حاشیه حضور موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران در نمایشگاه کتاب بلگراد، تفاهم نامه همکاری مشترک نمایشگاه های بین المللی کتاب تهران و بلگراد نهایی و امضا شد. بر اساس این تفاهم نامه، دو طرف غرفه ای به مساحت ۲۴ مترمربع در مدت ۳ سال به صورت رایگان در اختیار یکدیگر قرار می دهند. این تفاهم نامه در محل غرفه جمهوری اسلامی ایران و با حضور «مهدی شیرازی» ریزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بلگراد، «حسین علی سبزه» مسئول غرفه ایران، «میریانا لویکیچ» رئیس اجرایی و عضو شورای نمایشگاهی بلگراد و «لیلیانا شوشکیچ» معاون رئیس اجرایی نمایشگاه کتاب بلگراد صورت گرفت و بر گسترش همکاری های فرهنگی بین دو کشور تأکید شد. در این دیدار طرفین ضمن تأکید بر گسترش و حضور مستمر در نمایشگاه کتاب تهران و بلگراد، مسئولان نمایشگاه کتاب بلگراد نیز ابراز امیدواری کردند که حضور مستمر و مؤثری در نمایشگاه کتاب تهران داشته باشد. در این دیدار همچنین به زمینه همکاری ناشران دو کشور با یکدیگر نیز اشاره شد و طرفین متعهد شدند تا امکانات و تسهیلاتی را بدین منظور اختصاص دهند.

دیدار مرادی کرمانی با کودکان ایرانی و صرب در بلگراد

جمعی از کودکان فارسی‌زبان و صرب با حضور در نمایشگاه کتاب بلگراد با هوشنگ مرادی کرمانی که برای رونمایی از ترجمه کتابش به زبان صربی در این کشور حضور یافته است، دیدار کردند. روز خلوت نمایشگاه در دوشنبه پاییزی اما گرم که به گفته رسانه‌های صربستان، گرمای آن برای این روز در ماه اکتبر در یکصد سال گذشته بی‌سابقه بوده است، با حضور هوشنگ مرادی کرمانی همراه شد. این نویسنده ایرانی برای رونمایی از ترجمه صربی کتاب «قصه‌های مجید» به این کشور سفر کرده است. زمان حضور او در غرفه موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران در نمایشگاه کتاب بلگراد، برای دقایقی با حضور کودکانی همراه شد که در کمپ‌های پناهجویی صربستان حضور دارند. تعدادی کودک ایرانی، تعدادی کودک افغان به همراه تعدادی از کودکان کولی‌های صرب در این گروه حضور داشتند؛ گروهی که به همت موسسه انسان دوستانه «آردا» که اتفاقاً یکی از دست‌اندرکارانش به فارسی تکلم می‌کند، برای این دیدار به نمایشگاه کتاب آورده شده بودند. علاوه بر احوال‌جویی و عکس‌یادگاری مرادی کرمانی با این گروه از بچه‌های اقشار اجتماعی خاص، دو چیز برای کودکان یادشده ذوق‌آفرین شد: هدیه گرفتن کتاب کودک به زبان فارسی و شیرینی‌های محلی کرمان که توسط مرادی کرمانی به عنوان سوغات ایرانی به نمایشگاه آورده شده بود. مراسم رونمایی از کتاب این نویسنده ایرانی که آثارش به زبان‌های مختلف ترجمه و منتشر شده است، ساعت ۱۱ صبح روز سه‌شنبه در محل نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد ۲۰۱۹ برگزار شد.

دیدار و رایزنی با ناشران بزرگ صربستان

در این دوره از نمایشگاه با انتشارات بزرگ صربستان دیدار و جهت حضور در سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران دعوت به عمل آمد. همچنین در این دیدارها رایزنی جهت ترجمه آثار ایرانی به زبان صربی در قالب طرح گرنت نیز صورت می‌گرفت.

با هماهنگی‌های به عمل آمده و رایزنی‌های قبلی با ناشران مطرح صربستان، آژانس ادبی دایره‌ی مینا در چهارمین تجربه‌ی حضورش در نمایشگاه‌های خارج از کشور، در این نمایشگاه شرکت کرد.

این آژانس در این نمایشگاه با ۱۱ ناشر از جمله اسلوژینی گلاسنیک، ژئوپتوتیکا، لاگونا، وولکان و کراتیونا سنتار مذاکره و گفتگو کرد. از این تعداد، ۱۰ ناشر از صرب و یک ناشر کروات بود. از ناشرانی که با آنها مذاکره شد ۳ ناشر به صورت تخصصی در حوزه‌ی کتاب کودک فعالیت می‌کردند و ۸ ناشر دیگر آثار خود را در حوزه‌ی کتاب‌های عمومی منتشر می‌کردند. در این مذاکرات ۲ ناشر از بزرگ‌ترین ناشران صربستان با شبکه‌ی توزیع و فروش گسترده حتی خارج از صربستان و در منطقه‌ی

بالکان نیز حضور داشتند.

طی این مذاکرات در مجموع توافق‌های اولیه‌ای برای خرید رایت صورت گرفت. ضمن اینکه آژانس توانست با چند مترجم صربی برای ترجمه‌ی آثار فارسی به صربی و احتمالاً برعکس آشنا شود.

مصاحبه مرادی کرمانی با رسانه های صربستان

هوشنگ مرادی کرمانی در طول مدت حضور خود در شصت و چهارمین نمایشگاه بین المللی کتاب بلگراد با رسانه های مختلف مصاحبه های طولانی داشتند. از روزنامه هایی که می توان اشاره داشت روزنامه پولیتیکا است که مصاحبه بسیار طولانی و مفصل با ایشان داشتند و کامل متن مصاحبه در این روزنامه چاپ شد شایان ذکر است این روزنامه بیش از ۱۰۰ سال قدمت دارد و روزانه بیش از ۳۰ هزار نسخه چاپ و توزیع می شود. همچنین روزنامه داناس یکی از روزنامه های معتبر است که مرادی کرمانی مصاحبه طولانی با این روزنامه داشتند. برنامه رادیویی زنده هم می توان اشاره داشت که نویسنده قصه های مجید درباره نقد و بررسی کتاب و همچنین در رابطه با نویسندگی در ایران و تجربه هایش صحبت کرد.

مصاحبه اختصاصی خبرگزاری ایبنا با مدیر انتشارات اسلوژبنی گلاسنیک به بهانه چاپ کتاب «قصه‌های مجید» به زبان صربی

ترجمه و انتشار هر کتابی از نویسندگان ایرانی در جهان، به معنای برداشته شدن یک گام برای معرفی و ایجاد راه آشنایی مردم دنیا با فرهنگ ایرانی است و این مهم، با دیپلماسی فرهنگی تسریع می‌شود. یکی از آخرین تلاش‌ها در این حوزه ترجمه و انتشار کتاب «قصه‌های مجید» نوشته هوشنگ مرادی کرمانی از سوی انتشارات «اسلوژبنی گلاسنیک» صربستان است؛ کتابی که در شصت و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد با حضور مولف، مترجم و ناشر رونمایی شد.

پتار آربوتینا، مدیر انتشارات «اسلوژبنی گلاسنیک» معتقد است علاقه زیادی برای آشنایی با ادبیات ایران در جهان وجود دارد. به بهانه انتشار این کتاب در صربستان، گفت‌وگو با این ناشر درباره آشنایی و دلایل انتخاب

این کتاب و همچنین وضعیت نشر در صربستان در ادامه آمده است. درباره تاریخچه شکل گیری و نوع فعالیت انتشارات «اسلوژبنی گلاسنیک» بفرمایید و اینکه سالانه چند عنوان کتاب چاپ نخست منتشر می کنید؟

انتشارات «اسلوژبنی گلاسنیک» ۳۰ سال پیش به عنوان یک آژانس دولتی در جمهوری صربستان، به منظور نشر بیانیه‌ها و آیین‌نامه‌ها و مصوبات دولت بنیانگذاری و به دنبال آن، انتشار آئین‌نامه‌ها و مقررات و قوانین دولتی آغاز شد. به تدریج تولید این گونه منشورات رشد کرد و امروزه انتشارات «اسلوژبنی گلاسنیک» به یکی از بزرگترین و یا حتی عظیم‌ترین موسسه انتشاراتی در منطقه تبدیل شده است؛ مخصوصاً از نظر تنوع در محصولات انتشاراتی. شاید برخی از ناشران، سالانه عناوین بیشتری نسبت به اسلوژبنی گلاسنیک منتشر کنند، اما از نظر تنوع و در دسترس بودن همه ژانرها، از کتاب کودک گرفته تا فرهنگ‌نامه‌ها و واژه‌نامه‌های پیچیده و پرکار، قدر مسلم اسلوژبنی گلاسنیک، در زمینه نشر پیشرو است و سالانه ۲۰۰ عنوان جدید تولید می کند. درباره تجربه مطالعاتی و آشنایی تان با ادبیات و نویسندگان ایرانی بفرمایید.

به عنوان یک سردبیر و منتقد ادبی، ادبیات، فرهنگ، فلسفه و تاریخ ایران برایم ناشناخته نیست. من در گذشته آثار نویسندگان و شعرای کلاسیک ایرانی همچون فردوسی، رومی (مولوی)، سعدی، همچنین نویسندگان معاصر را مطالعه کرده‌ام، البته منظورم نویسندگانی هستند که در اروپا زندگی کرده‌اند.

ترجمه کتاب «قصه‌های مجید» نوشته هوشنگ مرادی کرمانی در شصت و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد رونمایی شد. چطور با این کتاب آشنا شدید و چرا این کتاب برای ترجمه به زبان صربی انتخاب شد؟ «قصه‌های مجید» نخستین کتاب یک مؤلف ایرانی است که در انتشارات اسلوژبنی گلاسنیک منتشر شده و من شخصاً خوشحالم از اینکه همکاری‌مان را با این کتاب شروع کرده‌ایم. درباره این کتاب از مرحوم محسن سلیمانی، مدیر پیشین رایزنی فرهنگی سفارت ایران در بلگراد آگاه شده بودم و هنگامی که در سال ۲۰۱۷ به ایران سفر کردم، متوجه شدم «قصه‌های مجید» و نویسنده آن هوشنگ مرادی کرمانی، چقدر محبوبیت دارد و بارها در دنیا ترجمه شده است؛ بنابراین تصمیم گرفتم آن را به زبان صربی منتشر کنم و در نهایت این کتاب با همکاری رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در بلگراد و در قالب طرح تاپ سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به چاپ رسید.

آیا این روند، ادامه خواهد داشت؟ چه برنامه‌ای برای ترجمه و انتشار آثار نویسندگان ایرانی در پیش دارید؟ بله. در نمایشگاه کتاب سال ۲۰۱۸ تفاهمنامه انتشار ۱۰ عنوان جدید از کتاب‌های علمی و ادبیات ایران را به امضا رساندیم و امسال نیز با رایزنی فرهنگی ایران در بلگراد در قالب طرح تاپ به طور مشخص برای ترجمه و

انتشار دو عنوان کتاب «از گذشته ادبی ایران» نوشته غلامحسین زرین کوب و «مردگان باغ سبز» اثر محمدرضا بایرامی توافق کردیم.

آیا علاوه بر طرح تاپ سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، با طرح گرنت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که از ناشران خارجی علاقه‌مند به ترجمه و انتشار آثار نویسندگان ایرانی حمایت می‌کند آشنایی دارید؟ امسال در سی و دومین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با نمایندگان دبیرخانه طرح گرنت دیدار داشتم و به‌طور قطع درباره برخی از عناوین که قصد انتشار آن در سال آتی را داریم، با آن‌ها تماس خواهم گرفت.

با توجه به تلاش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ایجاد دبیرخانه طرح گرنت و همچنین حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب، جایگاه نشر ایران در عرصه بین‌المللی را چطور ارزیابی می‌کنید؟ من فکر می‌کنم اکنون وقت حضور ایران و عرضه و معرفی ادبیات ایران در جهان فرا رسیده است. علاقه زیادی در این زمینه وجود دارد؛ به‌ویژه موج جدیدی که در سینمای ایران ایجاد شده کمک زیادی به این موضوع کرده است. تا آنجا که من متوجه شدم، نویسندگان بسیار جالبی (توانمندی) در ایران و در رابطه با موضوعات گوناگون خاص نسل‌های مختلف وجود دارند که با بسیاری از مسائل روز ایران و جهان سروکار دارند.

چند روز پیش، همکارانم از بخش کتاب کودک و نوجوان انتشارات فاطمی با عنوان «کتاب طوطی» به من اطلاعاتی دادند که یک جایزه دیگر در براتیسلاوا برای تصویرگری کتاب «مشت‌زن» دریافت کردند. البته این نخستین جایزه آن‌ها نیست و از قرار معلوم، اصالت نشر ایرانی در زمینه کتاب کودک به‌طور فزاینده‌ای در جهان مورد توجه قرار گرفته است. من فکر می‌کنم وقت آن رسیده است، جهان دوباره هنر و ادبیات ایرانی را که تفاوت زیادی دارد با آنچه سیاستمداران جهانی می‌گویند، کشف کند؛ کشوری با گذشته غنی و سرشار از شعر و فلسفه که مطمئناً یکی از مراکز تمدن است و چیزهای زیادی برای گفتن در دنیای معاصر دارد؛ خیلی بیشتر از قضاوت‌های تمدن آنگلو ساکسونی غرب.

صربستان مهمان ویژه سی و یکمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بود. این تجربه حضور، چه نتایجی برای شما به‌همراه داشت و آیا حضور دوباره‌ای در این رویداد داشتید؟

من نخستین بار، سال ۲۰۱۷ در تهران بودم و علاوه بر من، تعدادی ناشر صرب نیز حضور داشتند؛ اما سال ۲۰۱۸ هنگامی که صربستان، مهمان ویژه نمایشگاه کتاب تهران بود، من در هیئت ناشران صرب که به ایران رفت، حضور نداشتم. مجدداً با دعوت مسئولان نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در این رویداد حاضر شدم که به‌خاطر آن به‌طور ویژه از همکاران و دوستان ایرانی‌ام قدردانی می‌کنم. در این سفر، ۲۰ جلسه با ناشران و آژانس‌های ایرانی داشتم. آقای سبزه از نمایشگاه کتاب تهران و آقای جعفری‌اقدام از آژانس ادبی و ترجمه «پل» در این

ملاقات‌ها خیلی به من کمک کردند.

با بسیاری از آن‌ها هنوز در مکاتبه هستم و به‌طور منظم نشریات الکترونیک ایران و همچنین ایمیل‌ها و اطلاعاتی از کتاب‌های جدید دریافت می‌کنم. در نمایشگاه کتاب بلگراد نیز با نمایندگان آژانس «دایره مینا» دیدار کردم؛ بنابراین اگر تمایلی وجود داشته باشد، حتی در دشوارترین مواقع، برخی از اهداف و برنامه‌ها محقق خواهند شد. صربستان نیز از فرهنگی غنی برخوردار است. وضعیت فعلی نشر کتاب در کشورتان چگونه است؟ سالانه چند عنوان کتاب در این کشور تولید می‌شود و صربستان چند نویسنده و مترجم دارد؟

اطلاع دقیقی از تعداد نویسندگان، مترجمان، و کتاب‌های ترجمه شده در صربستان در طول یک سال ندارم. سالانه بیش از دو تا سه هزار نسخه کتاب جدید از سوی وزارت فرهنگ خریداری و در کتابخانه‌های کشور توزیع می‌شود. به‌طور رسمی حدود ۴۵۰ ناشر در صربستان به ثبت رسیده‌اند؛ هرچند که باید گفت، حداقل بیش از نیمی از این ناشران، فعالیت حرفه‌ای دارند.

از نظر میزان آثار ترجمه شده و ادبیات داخلی فکر می‌کنم که با دقت بالایی می‌توان نتیجه گرفت، بیش از نیمی (تقریباً ۶۵٪) از آثار موجود ادبیات ترجمه شده است. البته به‌طور مشخص در «اسلوژبنی گلاسینیک» این نسبت متفاوت و بیشتر به نفع نویسندگان صرب است، اما باید این را در نظر داشته باشیم که اسلوژبنی گلاسینیک کتابخانه‌های بسیار ویژه‌ای دارد که مؤلفین آثار موجود در آن‌ها منحصرًا صرب هستند؛ مانند استادان دانشگاه، دانشمندان، نویسندگان، حقوقدانان، اقتصاددانان. من به‌خوبی ناشران دیگر را درک می‌کنم؛ چراکه خرید محصول آماده، بسیار ارزان‌تر است. آن‌ها فقط در ترجمه سرمایه‌گذاری می‌کنند و هیچ کاری را از ابتدا انجام نمی‌دهند. این در صربستان و کشورهای غرب بالکان یک روند عادی شده است.

۳۰ سال مدیریت مجموعه انتشاراتی، شناخت قابل توجهی از بازار را به دست می‌دهد. چطور برای فروش کتاب‌های «اسلوژبنی گلاسینیک» بازاریابی می‌کنید؟

روش‌های بررسی و ارزیابی بازارهای فعلی کتاب و ذائقه و برداشت خوانندگان متنوع است. از نقطه نظر بازاریابی، کتاب هم یک نوع کالا است، بنابراین همه اصول و استراتژی‌های تبلیغاتی که برای سایر محصولات اعمال می‌شود، برای کتاب هم صدق می‌کند. اسلوژبنی گلاسینیک در همه شهرهای صربستان به کرات به معرفی محصولات انتشاراتی خود می‌پردازد و این، فرصتی برای گفت‌وگو با خوانندگان درباره برداشت‌ها و خواسته‌هایشان است. در سطح بین‌المللی، اسلوژبنی گلاسینیک عمدتاً با سایر ناشران صرب در غرفه وزارت فرهنگ حضور می‌یابد اما در عین حال با آژانس‌های مختلف در سرتاسر جهان ارتباطات بسیار خوبی داریم که از طریق آن‌ها عنوان‌های جدید را خریداری می‌کنیم و همچنین برخی از کتاب‌های خود را به بازار عرضه

می کنیم.

چند سال از عضویت صربستان در کنوانسیون برن می گذرد؟
 سال ۱۹۳۰ پادشاهی یوگسلاوی به عضویت کنوانسیون برن درآمد، و سال ۱۹۷۱ این عضویت مجدداً تمدید شد. صربستان وارث و جانشین قانونی یوگسلاوی فدرال است و به همین خاطر همه تعهدات و مصوبات قانونی مربوط به یوگسلاوی را بر عهده گرفته است.
 دولت صربستان چگونه از ناشران حمایت می کند؟ به عنوان مثال، حمایتی از ناشران علاقه مند به ترجمه آثار ایرانی وجود دارد؟

در مورد حمایت وزارت فرهنگ باید گفت، وزارتخانه همه ساله چندین فراخوان ارائه می کند که ناشران صرب با ثبت نام در آنها برای انتشارات جدید خود درخواست کمک می کنند.

چه راهکارهایی درباره تقویت ارتباط جامعه نشر ایران و صربستان را پیشنهاد می کنند؟
 تا آنجا که من اطلاع دارم، تعدادی ناشر مدتی است که کتاب های نویسندگان ایرانی را منتشر می کنند. من فکر می کنم که دولت در ارتباط با ایران، راهبرد خاصی را دنبال نمی کند. متقابلاً؛ عناوین نویسندگان صرب به همان شکلی که در سایر کشورها عرضه می شوند، در ایران نیز عرضه خواهند شد.

و درباره آینده ارتباط ناشران دو کشور چه طور فکر می کنید؟

من فکر می کنم برای آشنایی هر دو کشور و تقویت روابط فرهنگی فی مابین باید تلاش و تعاملات بیشتری صورت پذیرد. چیزهایی که ما را به یکدیگر نزدیک می کنند، بیش از چیزهایی هستند که تفاوت های ما را عیان می کند، فکر می کنم این باید اندیشه و انگیزه ای باشد برای تداوم بیشتر در دیدارهای طرفین.

نمایشگاه به
روایت تصویر

